

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม
ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 1

Innovative Leadership of School Administrators Affecting Teamwork of
Teachers in Schools Nakhon Si Thammarat Primary Educational
Service Area Office 1

ชุติมติ เจียงยี*

Chutimatee Jeingyee

บุญส่ง ทองเอียง

Boonsong Thongiang

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkaraj Campus

Corresponding author, e-mail: chutimatee.jei@student.mbu.ac.th*

วันที่รับบทความ (Received): 19 มีนาคม 2569

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 6 เมษายน 2569

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 10 เมษายน 2569

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 4) ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.60 และการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน มีค่าเท่ากับ 0.60 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ของภาพรวมระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ภาพรวม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 คือ การสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และความกล้าเสี่ยง ได้ร้อยละ 8.86 สามารถเขียน

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 0.449 + 0.289(X_3) + 0.330(X_2) + 0.284(X_4)$ และสมการพยากรณ์

ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y = 0.311(X_3) + 0.345(X_2) + 0.315(X_4)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; การทำงานเป็นทีมของครู; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This study aimed to examine: (1) the level of innovative leadership of school administrators, (2) the level of teachers' teamwork in schools, (3) the relationship between innovative leadership of school administrators and teachers' teamwork, and (4) the predictive factors of innovative leadership influencing teachers' teamwork in schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 285 teachers selected from schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1, with the sample size determined using the Krejcie and Morgan table. The research instrument was a questionnaire measuring innovative leadership of school administrators and teachers' teamwork in schools, with a reliability coefficient of 0.60. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The findings revealed that the overall level of innovative leadership of school administrators and teachers' teamwork were both at a high level. A statistically significant relationship between innovative leadership and teachers' teamwork was found at the .001 level. Furthermore, the factors of innovative leadership that significantly predicted teachers' teamwork were organizational innovative climate, creativity, and risk-taking, accounting for 8.86% of the variance. The prediction equation in raw scores was $\hat{Y} = 0.449 + 0.289(X_3) + 0.330(X_2) + 0.284(X_4)$, while the standardized equation was $\hat{Z}_y = 0.311(X_3) + 0.345(X_2) + 0.315(X_4)$

Keywords: Leadership; Innovative Leadership; Teachers Teamwork; School Administrator

บทนำ

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา นับตั้งแต่การเริ่มต้นของศตวรรษที่ 21 โลกได้เผชิญกับความผันผวนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่รวดเร็ว (Vuka world) ซึ่งเป็นผลมาจากการขับเคลื่อนของกระแสหลักหลายประการ หนึ่งในนั้น คือ กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่เชื่อมโยงสังคมทั่วโลกให้กลายเป็นสังคมเดียว สร้างความเชื่อมโยงระหว่างทุกมุมโลก อีกทั้งยังมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดด (Big Bang of Technology) ซึ่งนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคมและเศรษฐกิจ เทคโนโลยีเสมือนจริงได้กลายเป็นระบบนิเวศใหม่ที่มีผลกระทบต่อมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา รวมถึงวงการการศึกษาที่ได้รับผลจากการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเกิดจากสติปัญญาของมนุษย์ สิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดการแข่งขันด้านนวัตกรรมและการพัฒนาสถานศึกษา จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้นำในยุคปัจจุบันจึงต้องมีความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของโลก (Yuduo et al, 2011: 394-402) และเตรียมความพร้อมในการ

ปรับตัวเพื่อพัฒนาในทุกด้านโดยยึดพื้นฐานของความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560:156)

วิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ตั้งอยู่บนวิสัยทัศน์ที่ว่า ประเทศไทยจะต้องมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ การจัดระบบทิศทาง และการสร้างเส้นทางพัฒนาประเทศ รวมถึงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจให้ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ในการนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนครั้งสำคัญ โดยมอบหมายให้สภาการศึกษาจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งเป็นแผนการศึกษาระยะยาว 20 ปี เพื่อให้ประเทศไทยสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมและการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องมุ่งไปที่การเตรียมพร้อมในอนาคต เพื่อให้ประชาชนในทุกช่วงวัยได้รับประโยชน์สูงสุดจากการพัฒนาดังกล่าว (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560-2579: 8-9) การเปลี่ยนแปลงในบริบททางการศึกษาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทำให้โรงเรียนไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยวิธีการบริหารจัดการแบบเดิมอีกต่อไป แต่ต้องถูกขับเคลื่อนด้วยความรู้และนวัตกรรมใหม่ (Wooi, L.M., 2013: 11) การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีความผันผวนและไม่แน่นอนตามกระแสของโลกในยุคปัจจุบัน จำเป็นต้องมีการวางแผนที่ชัดเจน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดแนวทางในแผนการศึกษาแห่งชาติปี 2560-2579 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาที่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เน้นการให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 3) ด้านการพัฒนากำลังคน จึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์โดยเป็นสิ่งจำเป็นที่การศึกษาต้องทบทวนและปรับเปลี่ยน เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีทักษะและสมรรถนะที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21

ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะมีคุณลักษณะสำคัญที่ต้องประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กร โดยคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ เช่น วิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม และการบริหารความเสี่ยงในสถานการณ์ที่ต้องปรับเปลี่ยนตลอดเวลา ปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษา หากผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้เกิดสิ่งใหม่ๆ องค์กรก็จะไม่สามารถก้าวหน้าไปจากสถานะเดิมได้ในปัจจุบัน องค์กรต่างๆ ในประเทศไทยเริ่มให้ความสำคัญกับนวัตกรรม ดังนั้น การบริหารจัดการโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาจึงต้องการผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ปวีณา กันถิ่น, 2560: 29)

การทำงานเป็นทีมเป็นพื้นฐานสำคัญของความสำเร็จในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยผู้บริหารไม่จำเป็นต้องรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ต้องสามารถเรียนรู้การบริหารทีมและทำงานผ่านทางบุคคลอื่นหรือทีมได้ในอนาคตการมีผู้บริหารแบบ One-Man Show จะไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ความสำเร็จจะมาจากการทำงานร่วมกันเป็นทีม การที่จะเป็นทีมที่ดีต้องมีผู้นำที่ดี ซึ่งทำหน้าที่คล้ายกับวาทยากรที่คอยกำกับการทำงานของแต่ละคนในทีมให้ดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ การบริหารองค์กรไม่สามารถประสบความสำเร็จได้หากปราศจากความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรทุกคนในการทำงานร่วมกันเป็นทีม การทำงานเป็นทีมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญมาก เพราะการทำงานร่วมกันเป็นทีมต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีมเกิดจากแนวคิดที่ว่า มนุษย์แต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน หากมีการแบ่งงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และการจัดระบบการสื่อสารที่เหมาะสม จะทำให้การทำงานบรรลุจุดมุ่งหมายและเพิ่มประสิทธิภาพขึ้น การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมจึงเป็นเทคนิคสำคัญในการพัฒนาองค์กร การบริหารบุคคลในแผนใหม่จึงให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมมาก เพราะการทำงานร่วมกันในองค์กรทำให้องค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น การร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นเทคนิคการบริหารที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารและผู้ร่วมงานต้องมีความเข้าใจลึกซึ้งในกระบวนการทำงานเป็นทีม จากเหตุผลเหล่านี้ ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญกับการศึกษาและการทำงานเป็นทีม เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันในองค์กรและให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (ไพโรจน์ บาลัน, 2551: 59)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีวิสัยทัศน์ในปี 2570 ว่าจะเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และสมรรถนะ โดยใช้การนวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อสู่คุณภาพมาตรฐานบนพื้นฐานของความเป็นไทยอย่างยั่งยืน จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ปีการศึกษา 2565 ในกลยุทธ์ที่ 3 คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และกลยุทธ์ที่ 4 คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1, 2566) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามนโยบายแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ จำเป็นต้องเร่งพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา

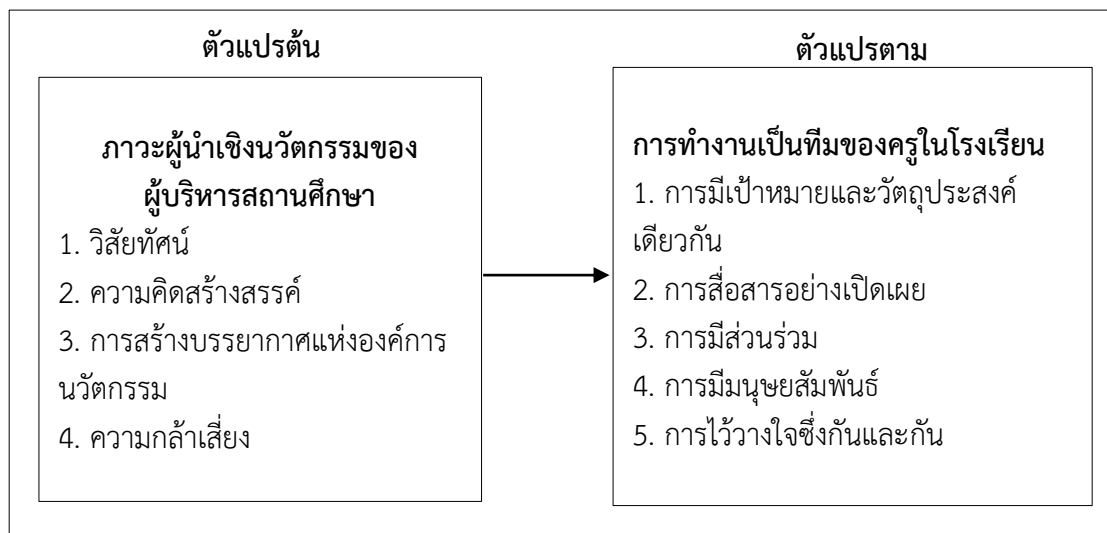
จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ และการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน มี 5 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำนวน 285 คน จากประชากรทั้งหมด 1,105 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชีและมอร์แกน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ เทียบบัญญัติไตรยางศ์จำนวนประชากรของจำนวนครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน 2. สุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากสุ่มชื่อโรงเรียนแต่ละขนาดโรงเรียน จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูโดยวิธีการจับสลากชื่อครูจนครบจำนวนคนจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อทราบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
3. วิเคราะห์ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ในการแปลความหมาย
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients) การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
5. วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยวิธีสร้างสมการพยากรณ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Method) ในรูปสมการพยากรณ์คะแนนดิบ และรูปสมการพยากรณ์มาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 285 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 233 คน คิดเป็นร้อยละ 81.80 ส่วนใหญ่การศึกษาระดับปริญญาตรี 256 คน คิดเป็นร้อยละ 89.80 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี 129 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่ทำงาน 10-20 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็น ร้อยละ 53.3 และขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง 175 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิสัยทัศน์ ($\bar{X}=4.48$, S.D.= 0.57) รองลงมา คือ ความกล้าเสี่ยง ($\bar{X}=4.38$, S.D.= 0.67) ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ($\bar{X}=4.34$, S.D.= 0.65)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.64) และ การมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.61) รองลงมา คือ การสื่อสารอย่างเปิดเผย ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.61) ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ การไว้วางใจซึ่งกันและกัน ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.64)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาพรวมระหว่างภาวะผู้นำการเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ภาพรวม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r=.940$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r=.808-.930$) โดยคู่ที่มีค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ความกล้าเสี่ยง (X_4) กับการไว้วางใจซึ่งกันและกัน (Y_2) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r=.930$) รองลงมา คือ ความคิดสร้างสรรค์ (X_2) กับการมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน (Y_1) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r=.908$) ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ วิสัยทัศน์ (X_1) การมีส่วนร่วม (Y_3) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.808$) อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .001

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน นั่นคือการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม (X_3) ความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ความกล้าเสี่ยง (X_4) ได้ร้อยละ 8.88 ($R^2=.888$) สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปร ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 แสดงว่า การสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม (X_3) ความคิดสร้างสรรค์ (X_2) และ ความกล้าเสี่ยง (X_4) สามารถร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน (Y) ได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 สามารถอธิบายการผันแปรการทำงานเป็นทีมของในโรงเรียน ได้ร้อยละ 8.86 ($R^2=.886$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .202 สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.449 + 0.289(x_3) + 0.330(x_2) + 0.284(x_4)$$

สมการพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z}_Y = 0.311 Z_{x_3} + 0.345 Z_{x_2} + 0.315 Z_{x_4}$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่องภาวะผู้นำนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ความกล้าเสี่ยง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสร้างบรรยากาศแห่งองค์การ ผู้วิจัยคิดว่าความสามารถของผู้บริหารในการปรับตัวและขับเคลื่อนองค์กรท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dubrin (2010) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเปิดรับแนวคิดใหม่ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่พบว่า ด้านความกล้าเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Adair (2007) ที่อธิบายว่าผู้นำควรยอมรับและบริหารความเสี่ยงอย่างมีเหตุผล กล้าตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน และใช้ความเสี่ยงเป็น

แรงผลักดันในการสร้างสรรค์นวัตกรรม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การจะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาเพิ่มเติม ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Yukl (2010) ที่เน้นว่าการสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กร เช่น การเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสร้างความร่วมมือ และการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมและประสิทธิภาพขององค์กร ดังนั้น ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นว่าการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ ไม่เพียงต้องมีวิสัยทัศน์และความกล้าเสี่ยงเท่านั้น แต่ยังต้องให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างยั่งยืน

2. ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วม รองลงมา คือ การสื่อสารอย่างเปิดเผย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การไว้วางใจซึ่งกันและกัน ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าครูมีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมกันดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการบริหารที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และนโยบายที่สนับสนุนการทำงานในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมที่อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับแนวคิดของ Chambers, Pacay and Thrupp (1989) ที่เน้นความสำคัญของการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ขณะที่การสื่อสารอย่างเปิดเผย สอดคล้องกับแนวคิดของ McCloskey and Maas (1998) ที่ชี้ว่าการสื่อสารที่ชัดเจน ตรงไปตรงมาช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีในทีม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันจะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สะท้อนว่าความไว้วางใจยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนาวดี ไชยสงค์ (2567) ที่ระบุว่าความไว้วางใจเป็นพื้นฐานสำคัญของการทำงานเป็นทีมอันจะนำไปสู่ความร่วมมือและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยสรุปครูมีการทำงานเป็นทีมในระดับดี โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมและการสื่อสาร แต่ควรส่งเสริมการสร้าง ความไว้วางใจเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ความกล้าเสี่ยง และส่งเสริมความไว้วางใจ มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของครู ทั้งในด้านการร่วมวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลร่วมกัน โดยเฉพาะด้านความกล้าเสี่ยงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันของครู รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์กับการมีเป้าหมายร่วมกัน และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์กับการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนว่าผู้นำที่กล้าเปิดโอกาสให้ทดลองแนวคิดใหม่ๆ และสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้างและเอื้อต่อความร่วมมือของครู ซึ่งนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานของ กาญจนาวดี ไชยสงค์ (2567) ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการทำงานเป็นทีมของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสรุปภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูในทุกมิติ และมีบทบาทต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตัวพาการณ์ที่ดีที่สุดที่ใช้ในการพาการณ์ คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความกล้าเสี่ยง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เล็งเห็นว่าบรรยากาศขององค์การเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการทำงานของครู หากผู้บริหารสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการคิด การทดลอง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะทำให้ครูเกิดความรู้สึกปลอดภัยทางจิตใจ กล้าที่จะเสนอความคิดเห็น และร่วมมือกันทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ จะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมสมอง และการพัฒนานวัตกรรมร่วมกันในทีม ตลอดจนบริหารที่กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล จะช่วยสร้างความมั่นใจให้ครูกล้าทดลองสิ่งใหม่ และไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิม ส่งผลให้ทีมครูสามารถพัฒนางานร่วมกันได้อย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้ครูเกิดพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง มีความร่วมมือสูง และสามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

4.1 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิตาพร สร้อยสังวาลย์ (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล อินทรรักษา และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

4.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยินดี ฮานาฟี (2562) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับครูโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิตาพร สร้อยสังวาลย์ (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

4.3 ด้านความกล้าเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิตาพร สร้อยสังวาลย์ (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งสอดคล้องกับเมธี ตั้งสิริพัฒนา (2564) การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ให้กับผู้บริหารพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานของครู และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดแนวทางหรือแผนปฏิบัติการในการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาและบริบทของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กาญจนาวดี ไชยสงค์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จีระศักดิ์ นามวงษ์. (2563). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธิดาพร สร้อยสังวาลย์. (2564). บทบาทภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา. *การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พรพิมล อินทรรักษา และคณะ. (2564). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 6(3): 115–129.
- เมธี ตั้งสิริพัฒนา. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยินดี ฮานาฟี. (2562). แนวทางการส่งเสริมการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสำหรับครูโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Wooi, T. (2013). *Innovation leadership in education*. Retrieved.